

DOI: 10.32347/2076-815x.2026.91.129-140

УДК: УДК 73/76.08

д.т.н., професор **Кащенко О.В.**,
kashchenko.ov@knuba.edu.ua, ORCID: 0000-0002-7937-6953,
доцент **Король В.П.**,
korol.vp@knuba.edu.ua, ORCID: 0000-0001-5474-5321,
Кравчук О.А.,
kravchuk.oa@knuba.edu.ua, ORCID: 0000-0002-2369-4899,
Київський національний університет будівництва і архітектури

СКЛАДОВІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ХУДОЖНЬО-ДЕКОРАТИВНОГО ОЗДОБЛЕННЯ ІНТЕР'ЄРУ

Присвячено аналізу програми базової дисципліни «Теорія і історія художньо - декоративного оздоблення інтер'єру» освітньо-професійної програми «Художньо-декоративне оздоблення інтер'єру», яка реалізується на Архітектурному факультеті КНУБА кафедрою Образотворчого мистецтва і архітектурної графіки за спеціальністю В4 «Образотворче мистецтво та реставрація».

В статті окреслено основні складові художнього декорування інтер'єру приміщень будівель різних типологічних груп. Основною ідеєю програми є поєднання інноваційних підходів та збереження традицій у формуванні сучасних інтер'єрів.

Ключові слова: освітньо-професійна програма; методика викладання; художньо-декоративне оздоблення; інтер'єр; стиль; композиція, колористика, оздоблювальні матеріали; синтез мистецтв і архітектури.

Постановка проблеми.

Сфера художньо-декоративного оздоблення інтер'єру є актуальною в контексті розвитку сучасної архітектури, формоутворення, стилістичних тенденцій мистецьких напрямків, синтезу мистецтв та інноваційних технологій.

Пошук стильових рішень художньо-декоративного оздоблення інтер'єру відбувається в умовах глобалізації при збереженні національних традицій. Творча діяльність декорування інтер'єру спрямована на створення нових та трансформацію існуючих інтер'єрів, реставрацію інтер'єрів історичних будівель, коректне використання сучасних оздоблювальних матеріалів для створення гармонійного інтер'єрного середовища.

Метою освітньої програми «Художньо-декоративне оздоблення інтер'єру» є формування системи знань з художньо-декоративного оздоблення інтер'єру, засвоєння підходів щодо формування сучасного комфортного

середовища життєдіяльності людей на основі розвитку національних традицій в сучасній архітектурній практиці України, шляхом синтезу мистецтв і архітектури.

Аналіз досліджень і публікацій.

Відповідно до розроблюваної тематики були опрацьовані джерела за такими напрямками:

- статті, які висвітлюють проблеми мистецтва [1-4, 9, 10, 19]. В цих роботах розглядається питання витоків, стану та розвитку сучасного мистецтва та його впливу на соціум;

- джерела, присвячені формуванню інтер'єру [5-8, 11-14, 18, 21], розкривають сучасні тенденції щодо функціональних, естетичних, стилістичних особливостей інтер'єрів приміщень будівель різних типологічних груп;

- матеріали щодо пам'яткоохоронної діяльності [2, 15, 17] містять інформацію щодо нормативно-законодавчої бази, визначення історико-культурної цінності об'єктів архітектури та мистецтва, основних підходів до їх реставрації;

- рекомендації щодо сучасних методик викладання у вищій школі [6-8, 14, 16, 20-22].

В цілому матеріал існуючих публікацій охоплює основні задачі формування інтер'єру, проте питання комплексного підходу декорування інтер'єру, на наш погляд, в літературі висвітлено недостатньо.

Метою публікації є висвітлення цільових засад та змісту, структури дисципліни «Теорія і історія художньо-декоративного оздоблення інтер'єру» та окреслення основних складових процесу декорування інтер'єру, визначення перспектив розвитку освітньої програми з залученням нових наукових та прикладних напрямків та впровадження методики викладання дисципліни в контексті теорії і практики художнього оздоблення інтер'єру.

Актуальність дослідження полягає в обґрунтуванні необхідності осучаснення методик підготовки фахівців, що висвітлено на прикладі досвіду викладання на кафедрі образотворчого мистецтва і архітектурної графіки КНУБА.

Наукова новизна дослідження полягає в висвітленні новаторського досвіду методики викладання дисципліни «Теорія і історія художньо-декоративного оздоблення інтер'єру» за спеціальністю В4 «Образотворче мистецтво та реставрація».

Новизна викладання цієї дисципліни полягає у залученні нових аспектів художньо-декоративного оздоблення інтер'єру, пов'язаних з комплексним підходом, застосуванням сучасних можливостей комп'ютерного моделювання,

синтезу наукових та мистецьких напрямків, традиційних та інноваційних технологій оздоблення інтер'єру.

Основна частина. Дослідження присвячене формуванню програми базової дисципліни «Теорія і історія художньо-декоративного оздоблення інтер'єру» освітньо-професійної програми «Художньо-декоративне оздоблення інтер'єру», яка реалізується на Архітектурному факультеті КНУБА кафедрою Образотворчого мистецтва і архітектурної графіки за спеціальністю В4 «Образотворче мистецтво та реставрація».

Вивчення матеріалу дисципліни «Теорія і історія художньо-декоративного оздоблення інтер'єру» є частиною навчання магістрів з високим рівнем художньої та методичної готовності до професійної діяльності, орієнтованої на подальше творче опанування знань, удосконалення практичної майстерності створення інтер'єру.

Дисципліна «Теорія та історія художньо-декоративного оздоблення інтер'єру» є обов'язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми «Художньо-декоративне оздоблення інтер'єру» магістерського рівня навчання.

Мета курсу полягає у формуванні системи знань з художньо-декоративного оздоблення інтер'єру, засвоєння підходів щодо формування сучасного комфортного середовища життєдіяльності людей на основі розвитку національних традицій в сучасній архітектурній практиці України, шляхом синтезу мистецтв і архітектури.

Лекційний курс і практичні заняття навчальної дисципліни передбачають викладання теоретичних аспектів, ознайомлення магістрів з формами, методами та засобами створення інтер'єрів (нових та при реставрації існуючих).

В межах лекційного курсу визначено основні задачі художньо-декоративного оздоблення інтер'єру, зокрема:

- розвиток об'єктивної закономірності поєднання естетичних і прикладних особливостей об'єктів предметного середовища;
- формування концепцій художньо-декоративного оздоблення сучасного інтер'єру;
- використання традиційних та сучасних матеріалів, технологій декорування інтер'єру;
- охорона, збереження предметів, об'єктів рухомої, нерухомої мистецької спадщини.

Передбачено розгляд таких укрупнених тем:

1. Стилiстичні характеристики сучасного інтер'єру.

1.1. Основні поняття та основи формування інтер'єру.

1.2. Сучасні тенденції стильових рішень інтер'єрів.

2. Історичні засади художнього оформлення житла.

2.1. Розвиток художнього оформлення житла у зв'язку з розвитком мистецтва і архітектури.

2.2. Основні історичні періоди формування художнього оформлення житла.

2.3. Етнологічні засади формування художнього оформлення житлового простору.

2.4. Регіональні особливості художнього оформлення житлового простору.

3. Синтез мистецтв в декоруванні інтер'єру.

4. Міжнародний досвід декорування інтер'єру.

4.1. Міжнародні тенденції декорування інтер'єру.

4.2. Традиційні і інноваційні методи декорування інтер'єру.

5. Особливості художньо-декоративного оздоблення інтер'єру.

5.1. Особливості декорування інтер'єрів приміщень різних типологічних груп.

5.2. Реставраційні, реконструктивні втручання в історичний інтер'єр.

5.3. Основні конструктивні системи та оздоблювальні матеріали в інтер'єрі.

5.4. Біоаналогії в декоруванні інтер'єру.

6. Сучасні тенденції художньо – декоративного оздоблення інтер'єру.

Таким чином, на початку навчання студент отримує знання про зміст поняття інтер'єрного простору, функціональні і естетичні характеристики інтер'єру, історичні, культурологічні, соціокультурні передумови формування стилістики і принципи об'ємно-просторової композиції та стилю інтер'єру.

В лекційному курсі розглядається зв'язок характеру оздоблення інтер'єру з історичними, соціокультурними етапами розвитку суспільства. Вивчається термінологічна база, аналізуються етапи зародження та еволюцію художнього оформлення інтер'єру в різні історичні періоди, особливості використання творів мистецтва від давніх часів до сучасності, народна творчість і традиційні прийоми оздоблення інтер'єрів, перспективні напрямки декорування сучасного інтер'єру. В контексті загальних глобалізаційних тенденцій в мистецтві і культурі студент отримує знання щодо визначення національного і інтернаціонального в різних проявах.

В лекційному курсі розглядається матеріал, пов'язаний з пам'яткоохоронною діяльністю, зокрема, аналізуються терміни «пам'ятка культурної спадщини», «заповідні місця», «археологічні об'єкти», «предмети мистецтва», «матеріальна і нематеріальна спадщина», «рухомі і нерухомі культурні цінності», нормативні документи та основні заходи охорони

культурної спадщини.

Матеріал курсу охоплює вивчення національних і регіональних особливостей архітектури і мистецтва України. Окрема тема присвячена регіональним особливостям народної художньої творчості, визначенню факторів, що сприяють розвитку регіонального образотворчого, прикладного мистецтва. Аналізуються прийоми використання в інтер'єрі житла предметів образотворчого, прикладного мистецтва. Студенти оволодівають знаннями про специфіку інтер'єру народного житла регіонів України. Ці традиції стають базою для застосування національних мотивів художнього оформлення в створюваних інтер'єрах.

Сучасний дизайн інтер'єрів потребує володіння знаннями про прийоми синтезу мистецтв в архітектурно-предметному середовищі. Студенти знайомляться з прийомами використання в інтер'єрі творів живопису, монументального мистецтва, скульптури, декоративних тканин, вітражів, мозаїк та з прийомами їх гармонійного поєднання.

Оскільки реалізація оздоблення інтер'єрного простору пов'язана з конструктивно-технологічними питаннями, студенти знайомляться с сучасними конструктивними схемами, новітніми будівельними матеріалами, їх властивостями, вимогами екологічності і енергоефективності.

Також студенти отримують знання про сучасну нормативно- законодавчу базу України та Європи, міжнародні Хартії, постанови UNESCO, а також про основні терміни і поняття пам'яткоохоронної діяльності [2, 15, 17]. Висвітлюються заходи в сфері охорони і збереження культурних цінностей, понять музеєфікації об'єктів мистецтва, музейного предмета, експоната, музейної колекції. Студенти ознайомлюються з порядком проведення експертизи мистецьких творів та їх музеєфікації.

Одним з методів сучасного дизайну є біонічний, тому студенти знайомляться з особливостями використання форм, структур, колористики, заснованих на аналізі біопрототипів [6-8]. В умовах кліматичних проблем, актуальних для всіх країн світу, цей напрям є інноваційним в організації інтер'єру та пов'язаний з «зеленою», біокліматичною, екологічною архітектурою.

Сучасний інтер'єр враховує різні чинники, що впливають на створення штучно організованого простору – досконалого з точки зору функціональної доцільності, візуальної гармонічності (відеоєкологія, біофільний дизайн), відповідності запитам особи. Згідно сучасних вимог, при формуванні інтер'єру більше уваги приділяється ергономічним характеристикам внутрішнього простору, інклюзивності та доступності.

При розробці декорування інтер'єру важливим є врахування функціонального призначення приміщення, зонування приміщень і їх габаритів, що повинно враховуватись в стилістичному оздобленні, колористиці, прийомах синтезу мистецтв і вибору творів мистецтва для експозиції.

Для досягнення практичних навичок в розробці інтер'єру необхідно засвоїти методи та технології художньо-декоративного оздоблення інтер'єру в межах спеціалізації, застосовувати сучасні підходи до художньо-декоративного оздоблення інтер'єру, використовувати інформаційні технології комп'ютерного, проєктного, художнього моделювання, генерувати нові ідеї.

В результаті у студента формується чітка послідовність процесу дизайну інтер'єру:

- 1 етап – постановка завдання;
- 2 етап – логічне моделювання (осмислення ідеї);
- 3 етап - графічне моделювання (художні начерки, рисунки, схеми, ескізи);
- 4 етап - предметне моделювання (колористична карта, макетування).

Виділяються такі етапи моделювання:

1. Підготовчий (основна і доповнююча інформація, призначення об'єкта, технічні дані – розміри, структура, умови функціонування приміщення чи будівлі, матеріали, художня концепція).
2. Клаузура (фіксація ідеї в цілому).
3. Ескіз (розробка і закріплення прийнятого рішення).
4. Етап творчої художньої розробки (проєкт, макет, комп'ютерне моделювання, пояснювальна записка).
5. Критичне обговорення. Внесення коректив.
6. Документальне оформлення.

Оволодіння знаннями в лекційному курсі дисципліни магістр повинен вміти формулювати концепцію декорування інтер'єру, враховуючі сучасні тенденції інтер'єрного дизайну, прийоми синтезу мистецтв, ергономічність, екологічність, використовувати сучасні матеріали і технології.

Студент отримує знання використання різних творчих методів, таких як системний, метод експериментального проєктування, асоціативний, комп'ютерного моделювання. Особливостями викладання дисципліни є орієнтація на індивідуалізацію і проєктно-орієнтоване навчання, оцінювання творчих результатів.

Висновки

Таким чином, запропонована змістовна основа, структура програми дисципліни «Теорія і історія художньо-декоративного оздоблення інтер'єру» у складі освітньо-професійної програми «Художньо-декоративне оздоблення інтер'єру» за спеціальністю В4 «Образотворче мистецтво та реставрація» надає

можливості формування концептуального мислення студентів у створенні креативних рішень декорування інтер'єру та здобуття практичних навичок виконання художньо-проектної документації на основі реалізації сучасних творчих підходів та комп'ютерного моделювання.

Важливим аспектом підготовки фахівців є оволодіння ними знаннями щодо тенденцій стильових рішень художньо-декоративного оздоблення сучасних інтер'єрів, використання комп'ютерної графіки в складі художньо-декоративного оздоблення інтер'єру.

Програма є методичною основою проведення наукових досліджень в галузі вивчення впливу культурології, етнології, матеріалознавства, колористики, ергономіки, екології та інших аспектів в формуванні інтер'єру. Перспективою розвитку програми є її поглиблення для використання на третьому освітньо-науковому рівні.

Список літератури

1. Bulakh I., Kashchenko T., Harbar M., Praslova V., Riabets Y., Divak V. The Integrity of the Artistic Image of the City Based on Symbolization (the Case of Modern Architecture of Dnipro, Ukraine) / *Civil Engineering and Architecture* 10(3), 2022 – p.874-887.
2. Ivashko Y., Pabich M., Toporkov V., Kravchuk O., Bigaj P. Problems of Repurposing the Monuments of Residential Architecture for Cultural and Artistic Function. *International Journal of Conservation Science*, 2025. Vol. 16, issue 2. P. 947-964.
3. Kashchenko O., Kovalska G., Gnatiuk L. Revitalization of the urban environment and contemporary trends of its humanization via the means of art [Rewitalizacja środowiska miejskiego i współczesne trendy jego humanizacji za pomocą sztuki] // *Wiadomości Konserwatorskie • Journal of Heritage Conservation •* 61/2020. p.31-34.
4. Żychowska M., Sandu I., Ivashko Y., Dmytrenko A., Ivashko O., Morklyanyk O. Style as a Reflection of Ideology of the Authorities . *Art Inquiry. Recherches sur les arts*, 2022. Vol.XXIV. P. 273 -297.
5. Зиміна С.Б. Стилi інтер'єру: навч. посiб. К : Довiра, 2018. 360 с.
6. Кащенко О.В., Михайленко В.Є. Основи біодизайну: навч.пос. К., 2011. 223 с.
7. Кащенко О.В. Художньо образне моделювання в біодизайні - «Art & Design», КНУТД, №3, 2019 –с. 58-63.
8. Мигаль С. П., Дида І. А., Казанцева Т. Є. Біоніка в дизайні просторово-предметного середовища: навчальний посiбник. Друге видання, перероблене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2022. 228 с.

9. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ ст – Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України В 2-х кн. К.: Інтертехнологія, 2006. Кн.1. 544 с.
10. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ ст – Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України В 2-х кн. К.: Інтертехнологія, 2006. Кн.2. 656 с.
11. Олійник О.П., Гнатюк Л.Р., Чернявський В.Г. Основи дизайну інтер'єру: навч. посіб. К.: НАУ, 2011. 228 с
12. Печенюк Т. Основи кольорознавства: навчальний посібник. Л.: Вежа, 2016. 120 с.
13. Пилипчук, О., Кащенко, О., & Полубок, А. Роль арт-об'єкта у формуванні характерних ознак інтер'єрного простору. Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну, 7(1), (2024). -138–150.
14. Пилипчук О.Д., Кащенко О.В., Полубок А.П. Художньо-композиційні методи впровадження арт-об'єктів у дизайні інтер'єру. Теорія та практика дизайну. Культура і мистецтво. К.: НАУ, 2024. Вип. 1(31). С. 153–159.
15. Прибега Л.В. Охорона та реставрація об'єктів архітектурно – містобудівної спадщини України: методологічний аспект. К.: Мистецтво. 2009. 304 с.
16. Пушкарьова К.К., Кочевих М.О., Гончар О.А., Бондаренко О.П. Матеріалознавство. Підручник. К.: Ліра, 2012, 592 с.
17. Реставрація творів мистецтва. Вибрані дипломні роботи студентів спеціалізації «Реставрація творів мистецтва». Упорядник М. Бевз, О. Стасюк. Львів: Видавництво Львівської Політехніки, 2025. 66 с.
18. Селівачов М. Лексикон української орнаментики (Іконографія, номінація, стилістика, типологія) /навч. посібник. К.: Ант, 2005. 400 с.
19. Сидоренко В.Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ-ХХІ століття. Ін-т проблем сучасн. мист-ва Акад. мист-в України. К.: ВХ[студіо], 2008. 188 с.
20. Стасюк О.С. Твори мистецтва зі штучного каменю: матеріали технології, основи реставрації: навч. посібник Л.: Видавництво Львівської Політехніки, 2017. 124 с.
21. Тімохін В.О., Шебек Н.М., Малік Т.В., Житкова Н.Ю., Третяк Ю.В. та ін. Основи дизайну архітектурного середовища: підручник /В.О.Тімохін [та ін.]; Київськ. нац. ун-т буд. і арх-ри, Київ: Основа, 2010. 395 с.
22. Чернявський В.Г., Кузнецова І.О., Кара-Васильєва Т.В., Чегусова З.А. Синтез мистецтв: навч. Посібник. К.: НАУ, 2012 320 с.

Doctor of Technical Science, Professor **Oleksandr Kashchenko**,
Assistant Professor **Volodymyr Korol**,
Senior Lecturer **Oksana Kravchuk**,
Kyiv National University of Construction and Architecture

COMPONENTS OF THE EDUCATIONAL PROGRAM OF ARTISTIC INTERIOR DECORATION

The article is devoted to the analysis of the program of the basic discipline “Theory and History of Artistic Interior Decoration” of the educational and professional program “Artistic Interior Decoration”, which is implemented at the Faculty of Architecture of the KNUCA by the Department of Fine Arts and Architectural Graphics in the specialty B4 “Fine Arts and Restoration”.

The article outlines the main components of artistic interior decoration of buildings of different typological groups. The main idea of the program is to combine innovative approaches and preserve traditions in the formation of modern interiors.

The sphere of artistic interior decoration is relevant in the context of the development of modern architecture, stylistic trends of artistic directions, synthesis of arts and innovative technologies.

The search for style solutions for artistic interior decoration takes place in the context of globalization while preserving national traditions. The creative activity of interior decoration is aimed at creating new and transforming existing interiors, restoring the interiors of historical buildings, and correctly using modern finishing materials to create a harmonious interior environment.

The purpose of the educational program "Artistic and Decorative Interior Decoration" is to form a system of knowledge on artistic and decorative interior decoration, mastering approaches to the formation of a modern comfortable environment for people's life based on the development of national traditions in modern architectural practice of Ukraine, through the synthesis of arts and architecture.

The proposed content of basis and structure of the program of the discipline "Theory and History of Artistic Interior Decoration" as part of the educational and professional program "Artistic Interior Decoration" in the specialty B4 "Fine Arts and Restoration" provides opportunities for the formation of students' conceptual thinking in creating interior decoration solutions and acquiring practical skills in performing artistic and design documentation based on the implementation of modern creative approaches and computer modeling.

An important aspect of the training of specialists is their mastery of knowledge about the trends of style solutions of artistic interior decoration of modern interiors, the use of computer graphics as part of artistic interior decoration.

The program is a methodological basis for conducting scientific research in the field of studying the influence of cultural studies, ethnology, materials science, color, ergonomics, ecology and other aspects in the formation of the interior. The development perspective of the program is its deepening for use at the third educational and scientific level.

Keywords: educational and professional program; teaching methodology; artistic decoration; interior; style; composition, color, finishing materials; synthesis of arts and architecture.

REFERENCES

1. Bulakh I., Kashchenko T., Harbar M., Praslova V., Riabets Y., Divak V. The Integrity of the Artistic Image of the City Based on Symbolization (the Case of Modern Architecture of Dnipro, Ukraine) / *Civil Engineering and Architecture* 10(3), 2022 – p.874-887.
2. Ivashko Y., Pabich M., Toporkov V., Kravchuk O., Bigaj P. (2025). Problems of Repurposing the Monuments of Residential Architecture for Cultural and Artistic Function. *International Journal of Conservation Science*, 16 (2), 947-964. {in English} DOI: 10. 36868/IJCS.2025.02.13
3. Kashchenko O., Kovalska G., Gnatiuk L. Revitalization of the urban environment and contemporary trends of its humanization via the means of art [Rewitalizacja środowiska miejskiego i współczesne trendy jego humanizacji za pomocą sztuki] // *Wiadomości Konserwatorskie • Journal of Heritage Conservation •* 61/2020. p.31-34.
4. Żychowska M., Sandu I., Ivashko Y., Dmytrenko A., Ivashko O., Morklyanyk O. (2022). Style as a Reflection of Ideology of the Authorities . *Art Inquiry. Recherches sur les arts, XXIV*. P.273-297. {in English} DOI:10.26485/AI/2022/24/16
5. Zymina S.B. (2018) *Styli inter'yeru: navch. posib.* K: Dovira. 360 s. (Зиміна С.Б. *Стили інтер'єру: навч. посіб. К : Довіра, 2018. 360 с.*) {In Ukrainian}
6. Kashchenko O.V., Mykhaylenko V.Ye. (2011). *Osnovy biodyzaynu: navch.pos. K., 2011. 223 s.* (Кащенко О.В., Михайленко В.Є. *Основи біодизайну: навч.пос. К., 2011. 223 с.*) {In Ukrainian}
7. Kashchenko O.V. (2019) *Hudozhno obrazne modelyuvannya v biodizajni.* «Art & Design», KNUTD, №3, 2019 s. 58-63. (Кащенко О.В. *Художньо образне моделювання в біодизайні - «Art & Design», КНУТД, №3, 2019 –с. 58-63*) {In Ukrainian}.

8. Myhal' S.P., Dyda I.A., Kazantseva T.Ye. (2022) Bionika v dyzayni prostorovo-predmetnoho seredovyshcha: navchal'nyy posibnyk. Druhe vydannya, pereroblene. L'viv: Vydavnytstvo L'vivs'koyi politekhniky, 2022. 228 s. (Мигаль С.П., Дида І.А., Казанцева Т.Є. Біоніка в дизайні просторово-предметного середовища: навчальний посібник. Друге видання, перероблене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2022. 228 с.) {In Ukrainian}
9. Narisy z istoriyi obrazotvorchoho mystetstva Ukrayiny (2006). Instytut problem suchasnoho mystetstva Akademiyi mystetstv Ukrayiny V 2-kh kn. K.: Intertekhnolohiya. Kn.1. 544 s. (Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ ст – Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України В 2-х кн. К.: Інтертехнологія, 2006. Кн.1. 544 с.) {In Ukrainian}
10. Narisy z istoriyi obrazotvorchoho mystetstva Ukrayiny (2006). Instytut problem suchasnoho mystetstva Akademiyi mystetstv Ukrayiny V 2-kh kn. K.: Intertekhnolohiya. Kn.2. 656 s. (Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ ст – Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України В 2-х кн. К.: Інтертехнологія, 2006. Кн.2. 656 с.) {In Ukrainian}
11. Oliynyk O.P., Hnatyuk L.R., Chernyavs'kyu V.H. (2011). Osnovy dyzaynu inter'yeru: navch. posib. K.: NAU. 228 s. (Олійник О.П., Гнатюк Л.Р., Чернявський В.Г. Основи дизайну інтер'єру: навч. посіб. К.: НАУ, 2011. 228 с. {In Ukrainian}
12. Pechenyuk T. (2016). Osnovy kol'oroznavstva: navchal'nyy posibnyk. L.: Vezha. 120 s. (Печенюк Т. Основи кольорознавства: навчальний посібник. Л.: Вежа, 2016. 120 с.) {In Ukrainian}
13. Pilipchuk, O., Kashchenko, O., Polubok, A. (2024). Rol art-ob'yekta u formuvanni harakternih oznak inter'yernogo prostoru. Demiurg: ideyi, tehnologiyi, perspektivi dizajnu, 7(1), -s. 138–150. (Пилипчук, О., Кащенко, О., & Полубок, А. Роль арт-об'єкта у формуванні характерних ознак інтер'єрного простору. Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну, 7(1), (2024). –с. 138–150.) {In Ukrainian}
14. Pilipchuk O.D., Kashchenko O.V., Polubok A.P. (2024) Hudozhno-kompozicijni metodi vprovadzhennya art-ob'yektiv u dizajni inter'yeru. Teoriya ta praktika dizajnu. Kultura i mistectvo. K.: NAU. Vip. 1(31). С. 153–159. (Пилипчук О.Д., Кащенко О.В., Полубок А.П. Художньо-композиційні методи впровадження арт-об'єктів у дизайні інтер'єру. Теорія та практика дизайну. Культура і мистецтво. К.: НАУ, 2024. Вип. 1(31). С. 153–159.) {In Ukrainian}
15. Prybyeha L.V. (2009). Okhorona ta restavratsiya ob'yektiv arkhitekturno – mistobudivnoyi spadshchyny Ukrayiny: metodolohichnyy aspekt. K.: Mystetstvo. 304 s. (Прибега Л.В. Охорона та реставрація об'єктів архітектурно –

містобудівної спадщини України: методологічний аспект. К.: Мистецтво. 2009. 304 с.) {In Ukrainian}

16. Pushkar'ova K.K., Kochevykh M.O., Honchar O.A., Bondarenko O.P. (2012). Materialoznavstvo. Pidruchnyk. K.: Lira. 592 s. (Пушкарьова К.К., Кочевих М.О., Гончар О.А., Бондаренко О.П. Матеріалознавство. Підручник. К.: Ліра, 2012, 592 с.) {In Ukrainian}

17. Restavratsiya tvoriv mystetstva. Vybrani dyplomni roboty studentiv spetsializatsiyi «Restavratsiya tvoriv mystetstva». (2025). Uporyadnyk M. Bevz, O. Stasyuk. L'viv: Vydavnytstvo L'vivs'koyi Politekhnyku. 66 s. (Реставрація творів мистецтва. Вибрані дипломні роботи студентів спеціалізації «Реставрація творів мистецтва». Упорядник М. Бевз, О. Стасюк. Львів: Видавництво Львівської Політехніки, 2025. 66 с.) {In Ukrainian}

18. Selivachov M. (2005). Leksykon ukrayins'koyi ornamentyky (Ikonohrafiya, nominatsiya, stylistyka, typolohiya) /navch. posibnyk. K.: Ant. 400 s. (Селівачов М. Лексикон української орнаментики (Іконографія, номінація, стилістика, типологія) /навч. посібник. К.: Ант, 2005. 400 с.) {In Ukrainian}

19. Sydorenko V.D. (2008). Vizual'ne mystetstvo vid avanhardnykh zrushen' do novitnikh spryamuvan': Rozvytok vizual'noho mystetstva Ukrayiny KHKH-KHKHI stolittya. In-t problem suchasn. myst-va Akad. myst-v Ukrayiny. K.: VKH [studio]. 188 s. (Сидоренко В.Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ-ХХІ століття. Ін-т проблем сучасн. мист-ва Акад. мист-в України. К.: ВХ [студіо], 2008. 188 с.) {In Ukrainian}

20. Stasyuk O.S. (2017). Tvory mystetstva zi shtuchnoho kamenu: materialy tekhnolohiyi, osnovy restavratsiyi: navch. posibnyk L.: Vydavnytstvo L'vivs'koyi Politekhnyku. 124 s. (Стасюк О.С. Твори мистецтва зі штучного каменю: матеріали технології, основи реставрації: навч. посібник Л.: Видавництво Львівської Політехніки, 2017. 124 с.) {In Ukrainian}

21. Timokhin V.O., Shebek N.M., Malik T.V., Zhytkova N.Yu., Tretyak Yu.V. ta in. (2010). Osnovy dyzaynu arkhitekturnoho seredovyshcha: pidruchnyk /V.O.Timokhin [ta in.]; Kyuivs'k. nats. un-t bud. i arkh-ry, Kyuiv: Osнова. 395 s. (Тімохін В.О., Шебек Н.М., Малік Т.В., Житкова Н.Ю., Третяк Ю.В. та ін. Основи дизайну архітектурного середовища: підручник /В.О.Тімохін [та ін.]; Київськ. нац. ун-т буд. і арх-ри, Київ: Основа, 2010. 395 с.) {In Ukrainian}

22. Chernyavs'kyu V.H., Kuznetsova I.O., Kara-Vasyl'yeva T.V., Shehusova Z.A. (2012). Syntez mystetstv: navch. Posibnyk. K.: NAU, 2012 320 s. (Чернявський В.Г., Кузнецова І.О., Кара-Васильєва Т.В., Чегусова З.А. Синтез мистецтв: навч. Посібник. К.: НАУ, 2012. 320 с.) {In Ukrainian}